

Heel worden

Orde van dienst en preek

14 oktober 2018

Lezing: Marcus 10: 17-31

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

- Welkomstwoord door ouderling van dienst
- Stil gebed
- Intochtslied: 'God, die leven hebt gegeven' (lied 718)
- Aanvangswoord, Groet, Bemoediging
- Psalm van de zondag: psalm 72

Gelezen: Psalm 72: 1-6 uit de Bijbel in Gewone Taal

God, help de koning.

Help hem om een goede heerser te zijn,
net zo rechtvaardig als u.

Help hem om een eerlijke rechter te zijn,
een goede leider van uw trouwe volk.

Laat er overal vrede zijn,
op alle bergen, op alle heuvels.

God, help de koning,
help hem om goed te zijn voor arme mensen,
voor mensen zonder macht.

Laat de koning heel lang leven,
zo lang als de zon en de maan bestaan,
zo lang als er mensen op aarde zijn.

Zorg dat hij goed is voor mensen,
zoals regen goed is voor droog land.

Gezongen: Psalm 72: 1 en 7

- Gebed om ontferming
- Loflied: Psalm 146a: 1 en 7
- Moment met de kinderen:

Gebed

Verhaal: 'Kleine poortje' (uit: Achtverhalen van Jezus)

Lied: 'Wat vraagt de Heer nog meer van ons' (lied 992)

- Lezing: Marcus 10: 17-31
- Zingen: 'Wat te kiezen' (Lied 843)
- Verkondiging
- Preek 'Heel worden'

Afgelopen zondag was er een landelijke actie voor de slachtoffers van de Tsunami op Sulawesi. Met alle mogelijke middelen werd er geld opgehaald om de mensen op Sulawesi te helpen.

Duizenden slachtoffers en nog meer vermisten.

Op televisie waren de beelden te zien. Van verwoeste landschappen. Van totaal weggevaagde dorpen. Van ontredderde mensen.

En het grijpt je elke keer weer aan - zulke beelden van een verwoestende natuurramp.

Het grijpt veel Nederlanders aan, dat bleek woensdagavond op de nationale actie dag voor Sulawesi. Op het einde van de avond was er ruim 11 miljoen euro opgehaald voor de Samenwerkende Hulporganisaties.

Eén van die organisaties is Kerk Actie. De tak van onze eigen protestantse kerk voor zending en ontwikkelingssamenwerking. Kerk in Actie heeft over heel de wereld vele mensen uitgezonden. Ook predikanten en ook in Indonesië. Eén van die predikanten, ds. Henriette Nieuwenhuis, was op

verzoek van Kerk in Actie van haar standplaats op Zuid-Sumatra afgereisd naar Sulawesi om daar bijstand te verlenen. En ook om voor Kerk in Actie verslag te doen van de ramp die zich daar voltrokken heeft. Op internet staat een klein verslag van haar. En daarin zegt ze iets heel belangrijks.

Ze wijst op de verwoesting achter zich. Ze vertelt over het huis van de man naast haar dat door de modderstroom honderden meters is meegesleurd en verwoest. En uiteraard

vertelt ze dat er dringend behoefte is aan noodhulp, voedsel, schoon drinkwater, levensmiddelen. Maar ze zegt nòg iets belangrijks. Naast het huis van deze man stond een kerk. En juist die kerk was een plek van ontmoeting. En juist die plek, wordt in alle verwoesting enorm gemist, omdat dat een plek van heling is, die helpt bij de verwerking van alles dat er vorige week is gebeurd. Mensen die alles zijn verloren en hun familieleden missen. Ze zijn overleden, of worden vermist. Ze hebben enorm behoefte aan een plek waar de trauma's en de verschrikkelijke dingen die mensen hebben mee gemaakt gedeeld kunnen worden. In deze verwoeste vlakte is dat er niet meer.

Ik vind het een bijzonder verhaal van ds. Henriette Nieuwenhuis. Bij zo'n grootste actie denk je meteen aan voedsel en water, aan bouwmaterialen en reddingsteams om te helpen zoeken naar overlevenden of naar lichamen. En nu vertelt ze dat een kerk, een plek voor 'heling' zoals ze het noemt, ook een eerste levensbehoefte is. Natuurlijk heb je water nodig om van te leven, maar je hebt ook ontmoeting, mensen nodig, een luisterend oor om te kunnen overleven. Als je niet de verhalen met elkaar kunt delen, als je ze niet bij God kunt leggen en om verbondenheid kunt bidden, als je er niet voor elkaar kunt zijn en troost kunt zoeken bij elkaar, dan wordt het leven, als je het fysiek hebt overleefd, nog steeds onmogelijk.

Dat is eigenlijk wat ds. Nieuwehuis vertelt in haar bijdrage aan de nationale inzameling. (weg)

Over heling gaat ook het verhaal van vandaag uit de bijbel.

'De rijke jongeling' is het verhaal gaan heten in onze Bijbelvertaling. Hoewel hier bij Marcus nergens staat hoe oud deze man is. Hij heeft alles wat zijn hartje begeert. Tenminste: hij had vele bezittingen, zo lezen we. En dat niet alleen, hij is niet alleen rijk, hij leeft ook volgens de tien geboden: "pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, toon eerbied voor je vader en je moeder..." "Sinds mijn jeugd heb ik daaraan gehouden," zegt de man. Wat wil je nog meer. Rijk én rechtvaardig. Een mens om jaloers op te worden!

Het gesprek zou nu afgelopen kunnen zijn. 'Mooi' zou Jezus kunnen zeggen. Fijn dat je je aan de Wet houdt. "Hou vol! En je zult deel krijgen aan het eeuwige leven." Want dat was toch de gangbare gedachten in het jodendom van de eerste eeuw.

Maar nu begint het verhaal pas.

Jezus ziet meer dan dit gesprek weergeeft. Jezus kijkt hem liefdevol aan. Jezus heeft met hem te doen. Jezus krijgt hem lief, staat er. Alsof Jezus nu past *bewust* de man ziet staan en hem doorziet. Jezus krijgt hem lief, want hij is zo oprecht in zijn onrust en in zijn streven naar het goede. En ondanks zijn oprechtheid en zijn inspanningen om deel te krijgen aan het eeuwige leven, is het Koninkrijk een verre en vreemde werkelijkheid gebleven. Het is rationeel, afstandelijk gebleven.

De man benadert het Koninkrijk als een boekhouder. Als ik me nu maar aan deze regels houdt, dan kom ik er wel. En van die boekhoudersmentaliteit wordt hij door Jezus in één klap genezen, geheeld zou je kunnen zeggen. Want die houdt hem gevangen. En dáárom zegt Jezus tegen deze man: Eén ding ontbreekt je nog: verkoop alles wat je hebt en geef het geld aan de armen – dan zul je een schat in de hemel bezitten – dan leef je al in het koninkrijk! en kom dan terug. Dan ben je vrij genoeg om mij te volgen.

Het leven van deze man wordt zo met één opdracht totaal door elkaar geschud. Hij is namelijk niet vrij om open te staan voor de Eeuwigheid zijn leven. Hij zit te vast in zijn goed georganiseerde leven om het Koninkrijk in zijn leven te ontdekken. Hij moet van die beperkte blik genezen

116

worden.

Net als wij...

Heling is voor hem, afstand doen van wat hem afhoudt van God.

En dus moeten wij opzoek naar wat ons heel maakt. Wat ons in de weg staat om het Koninkrijk in dit leven te ontdekken. Wat ons dichterbij God brengt.

Er is nog iets in dit verhaal dat ons kan helpen.

Ik somde net de geboden op die Jezus noemt tegen de rijke man: "(6) pleeg geen moord, (7) pleeg geen overspel, (8) steel niet, (9) leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, (5) toon eerbied voor je vader en je moeder..." En daar valt iets op. Het zijn er maar vijf – vijf van de Tien Geboden. En ook nog in een vreemde volgorde. Eerst zes tot en met negen en dan opeens het vijfde gebod: 'eer je vader en je moeder'.

Deze wetsgetrouwe gesprekspartner wist natuurlijk precies

de volgorde van de geboden. Zou er een bel bij hem zijn gaan rinkelen? Zou hij door hebben gehad, dat Jezus hem oproept om ook nog verder terug te lezen, naar het vierde, het derde, het tweede en het eerste gebod? Want daar ligt het antwoord op zijn eigenlijke vraag in verborgen. Vanaf het vijfde gebod worden de tien geboden praktisch en concreet. Dan gaat het om de verplichtingen voor je medemens. Ook best lastig om die geboden te volgen, maar hanteerbaar en te organiseren – dat past deze boekhouder prima. Maar juist die eerste vier geboden, die gaan over wat het betekent om bevrijd te leven. Om los van alle ballast van het leven *vrij* voor God te staan.

Om op de Sabbat te genieten van het leven, om je niet door allerlei beslommeringen te laten leiden, maar vrij voor God te staan. Om te beseffen, te voelen wat het voor jou, voor u betekent om bevrijd te zijn uit de slavernij van Egypte. Vrij zijn van alle machten die je van God weg houden. En dat waren in Egypte juist economische machten. Rijkdom en armoede, uitbuiting en slaaf zijn van je werk, elke dag moeten zien te overleven onder de economische druk.

Heling, bevrijding, het Eeuwige leven zelf en het Koninkrijk van God, het ligt opgesloten in die eerste geboden...

Maar het lijkt of de rijke vragensteller de subtiliteit ontgaat. Te veel zit hij vast in zijn eigen denkwereld. Als boekhouder wil hij kunnen uitrekenen wanneer hij aanspraak maakt op het Koninkrijk. En juist daarvan, van die boekhoudersmentaliteit moet hij worden genezen. En juist dat lukt vandaag niet... Wie vast zit aan zijn maatschappelijke status of aan bezit, wie daarop vertrouwt in plaats van op de Goede God, heeft in het Koninkrijk van God niets te zoeken.

Het gaat om heling vandaag, om heel worden. Om zicht krijgen op het Koninkrijk van God.

En die heling heeft voor ons hier in een van de rijkste landen van de wereld vaak te maken met rijkdom. Ons bezit, onze zorgen om onze baan, onze hypotheek, onze gezondheid zitten ons vaak in de weg, ze vertroebelen het zicht op het koninkrijk.

Maar het hoeft helemaal niet om rijkdom te gaan, er kan van alles zijn dat je afhoudt van inzicht in waar het werkelijk om gaat in het leven. De opdracht van dit verhaal is na te gaan, wat jij allemaal moet afleggen om door dat kleine poortje in de stadsmuur te gaan, dat ook wel het 'oog van de naald' wordt genoemd.

Dat kan van alles zijn en dat zal ook voor iedereen iets anders zijn. De opdracht uit dit verhaal is, om daar naar op zoek te gaan. Naar wat ons gevangen houdt, wat ons weg houdt van God en zijn Koninkrijk, wat ons onvrij maakt. En daar het gevecht mee aan te gaan. En dat valt niet mee.

Verandering.

Wat ik hoop – net als op Sulawesi – als dat deze gemeente en deze plek een plaats kan zijn om dat te delen met een enkeling of met een groep en zo elkaar te bemoedigen, elkaar dichter bij Gods vrijheid te brengen.

Moge het zo zijn

Amen.

- Muzikaal intermezzo
- Zingen 'Neem mijn leven, laat het Heer' (lied 912: 1, 2, 3 en 4)
- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecten
- Slotlied 'Zoekend naar licht' (lied 1005: 1 en 2)
- Zending en zegen